



Vrienden van het Airborne Museum

NIEUWSBRIEF No.41

FEBRUARI 1991

Utrechtseweg 232
6862 AZ Oosterbeek
tel.: 085-337710

Redactie:
Drs.R.P.G.A.Voskuil

De Nieuwsbrief verschijnt vier keer per jaar.

Jubilea.

Op 1 december was het 12½ jaar geleden dat Berry de Reus en Evert Vellinga in dienst kwamen van het Airborne Museum. Mede dankzij hun dagelijkse inspanning kreeg het museum zijn huidige aanzien. Dankbaarheid en bewondering voor hun inzet werden op een feestelijke bijeenkomst vertolkt door de heren Verlinden, Smits en Van Roekel, respectievelijk namens de Stichting, de Vereniging Vrienden en de vrijwillige medewerkers. Passende blikken van waardering werden overhandigd, waarbij de Vereniging Vrienden de petten-collectie van Eef Vellinga uitbreidde door hem twee Duitse VOPO-petten te schenken. Ook de dames werden niet vergeten en deelden in de lovende woorden van de sprekers (C.van Roekel)



Na afloop van de feestelijke bijeenkomst ter gelegenheid van hun 12½-jarig jubileum bij het Airborne Museum, poseren de heren Berry de Reus en Evert Vellinga met hun echtgenotes voor de fotograaf. Evert Vellinga is getooid met een van de twee Duitse VOPO-petten, die de Vereniging hem schonk voor zijn uitgebreide petten-collectie.

11e Algemene Ledenvergadering op 30 maart a.s.

Wij nodigen u uit tot het bijwonen van de 11e Algemene Ledenvergadering, tevens Jaarvergadering van de Vereniging Vrienden van het Airborne Museum, op zaterdag 30 maart a.s. om 14.00 uur in de Concertzaal, Benedendorpsweg t.o. de Oude Kerk te Oosterbeek (telefoon 085-332046).

De agenda van de vergadering en de financiële stukken zullen u binnenkort worden toegezonden.

Na afloop van de vergadering volgt een pauze, waarna een film zal worden vertoond.

Jaarverslag 1990.

Ondanks het feit dat er 28 leden wegens het niet betalen van hun lidmaatschap van de ledenlijst moesten worden afgevoerd, steeg het aantal leden tot 1003; eind 1989 waren er 967 leden.

Wegens overlijden moesten wij helaas afscheid nemen van de heren N.H.Roozenboom, M.van Paassen, M.Pratt, M.Vigor en T.F.Wilson.

In 1990 kwamen er weer vier Nieuwsbrieven uit in de Nederlandse en de Engelse taal.

De verkoop van verenigingsartikelen verliep goed.

Van de verzekeringsmaatschappij "Het Zilveren Kruis" ontving onze Vereniging drie megafoons ten behoeve van rondleidingen tijdens de septemberherdenkingen en de themadagen. Door de Thanet Branch werd wederom 25 pond geschonken voor het Scholenproject. Van de heer Lohnstein ontving de Vereniging een schildje van de Oud Mariniers t.b.v. het Museum.

Dit jaar werd opnieuw bemiddeld bij het over laten komen van tien minder-valide veteranen naar de septemberherdenking door de verzekeringsmaatschappij "Het Zilveren Kruis".

De themadagen waren weer zeer succesvol. In het voorjaar werd een boottocht georganiseerd ter viering van het tienjarig bestaan van de Vereniging. Bij de themamiddag in november in het ELEKTRUM in Arnhem waren meer dan 230 mensen aanwezig, hetgeen zeker een rekord genoemd mag worden.

Het Scholenproject blijft succesvol: meer dan 3000 leerlingen bezochten in het kader van dit project het Airborne Museum.

Schenkingen aan het Airborne Museum waren een computer, waarin alle gegevens over het fotobestand, de bibliotheek, de wapenverzameling en de souvenir-voorraad zullen worden opgenomen, een Super Ikonta fotocamera van het type dat bij Arnhem werd gebruikt en een pop die de fotograaf Walker moet voorstellen.

Tentoonstelling over de verbindingen tijdens de Slag om Arnhem.

Van 22 maart tot 22 april zal in het Airborne Museum een tentoonstelling worden gehouden over de verbindingen tijdens de Slag om Arnhem, die getiteld zal zijn "Calling Sunray". Aan vrijwel alle soorten verbindingen die bij de Slag om Arnhem zijn gebruikt zal op de tentoonstelling aandacht worden besteed. Op de belangrijkste aspecten van deze verbindingen en hun invloed op het verloop van de Slag om Arnhem zal worden ingegaan.

Op de tentoonstelling zullen de volgende onderwerpen centraal staan: het Royal Corps of Signals, zend-ontvangers, lijnverbindingen, optische verbindingsmiddelen, postduiven, grond-luchtverbindingen ten behoeve van de droppingen en landingen ("Eureka" en "Rebecca"), grond-luchtverbindingen ten behoeve van luchtsteun (Amerikaans Air Support Team) en de Light Warning Set Units.

Van vrijwel alle typen apparatuur die bij Arnhem zijn gebruikt zullen exemplaren op de tentoonstelling aanwezig zijn. Zeldzame stukken, zoals de Eureka en Rebecca apparaten, die het Airborne Museum niet bezit, zullen voor de duur van de tentoonstelling van elders worden geleend.

Voor de organisatie van deze expositie is een speciale werkgroep gevormd, die bestaat uit verbindings-experts.

Container en helm geschonken.

Van de heer Hartmann uit Heelsum ontving het Airborne Museum een originele parachutistenhelm en een vierkante container waarmee in september 1944 radio-apparatuur werd gedropt.



Manschappen van de Eerste Poolse Onafhankelijke Parachutisten Brigade met een radio-zendontvanger in een boomgaard bij Driel. Deze en andere apparatuur zal te zien zijn op de expositie over de verbindingen tijdens de Slag om Arnhem, die van 22 maart tot 22 april in het Airborne Museum wordt gehouden. (Foto: Collectie Airborne Museum).

Foto-archief wordt met behulp van de computer toegankelijk gemaakt.

Het foto-archief van het Airborne Museum, dat nu uit meer dan duizend foto's bestaat, wordt met behulp van de computer, die enige maanden geleden door onze Vereniging voor het museum werd gekocht, opnieuw gecatalogiseerd. Met een speciale scanner worden alle foto's "afgetast" en met een korte bijbehorende beschrijving in het geheugen van de computer opgenomen. Dit werk gebeurt door twee vrijwilligers, de heren Donald Jacobs en Eugene Wijnhoud.

Wanneer deze catalogisering gereed is zal het mogelijk zijn om via trefwoorden alle foto's van een bepaald onderwerp op te roepen en met de bijbehorende gegevens af te beelden op het scherm.

Informatie-tableau voor het Engineers Monument.

Bij het monument dat voor de Royal Engineers en de Royal Canadian Engineers in september 1989 werd onthuld op de Rijndijk in Driel, is op 22 september j.l. een informatie-tableau geplaatst.

Op dit tableau wordt in de Nederlandse en de Engelse taal informatie gegeven over de terugtocht van de restanten van de Eerste Britse Airborne Divisie en de Eerste Poolse Onafhankelijke Para Brigade over de Rijn in de nacht van 25 op 26 september 1944.

Met behulp van een duidelijke schets van de noordelijke oever ziet men tevens waar het een en ander zich heeft afgespeeld. De meest markante punten zijn duidelijk aangegeven en, kijkend over het wijde rivier-landschap, herkent men daardoor zonder moeite die plaatsen in werkelijkheid.

Evenals het monument, werd ook dit tableau ontworpen door ons lid, de heer H.v.d.Brand.

Oproep in verband met onderzoek over Wolfheze 1940-1945.

Van de heer Cor Janse uit Rheden ontving de redactie de volgende oproep:

"Al enige jaren ben ik bezig met de bestudering van de geschiedenis van het dorp Wolfheze in de Tweede Wereldoorlog. Als inwoner van dat dorp maakte ik de vijf oorlogsjaren daar persoonlijk mee. Het verzamelen en bestuderen van herinneringen en feitenmateriaal zal leiden tot een boek over dit onderwerp.

Een belangrijke episode uit de geschiedenis van Wolfheze is de Slag om Arnhem. Bestudeerd worden het bombardement op 17 september, de landingen op 17 en 18 september, de opmars door en langs Wolfheze, acties in de omgeving tot het einde van de strijd op 20 september 1944 en de lotgevallen van krijgsgevangenen, ontsnapingen, etc. De geografische begrenzing van het onderzoek ligt ongeveer tussen de Amsterdamseweg en de Utrechtseweg en van de Buunderkamp/Jonkershoeve tot de lijn Bilderberg/West-End.

Informatie over Wolfheze en omgeving is in de meeste officiële militaire verslagen nogal beknopt. Daarom ben ik vooral afhankelijk van persoonlijke herinneringen van Britten en Polen. Naar deze herinneringen ben ik op zoek, evenals naar herinneringen van burgers. In het boek zullen de gebeurtenissen zoveel mogelijk worden beschreven zoals ze werden gezien en beleefd door burgers en militairen."

Wie gegevens wil aandragen over Wolfheze in oorlogstijd kan contact opnemen met Cor Janse, Apollostraat 5, 6991 GW Rheden, telefoon 08309-51033.

De tweede druk van het boek "Een Drielenaar in Oorlogstijd" verschijnt binnenkort.

Naar aanleiding van het bericht over het boek "Een Drielenaar in Oorlogstijd", door Benjamin Jansen, in de vorige Nieuwsbrief (No.40), zijn zoveel reacties binnen gekomen dat het boek kan worden herdrukt.

Alle intekenaren krijgen persoonlijk bericht van de heer G.H.Maassen Sr uit Oosterbeek wanneer het boek beschikbaar is.

"Before I Sleep", een roman over de Slag om Arnhem.

In september van het afgelopen jaar verscheen in Engeland het boek "Before I Sleep, a Novel about Arnhem". De Amerikaanse auteur Edward Monroe-Jones begon in 1986 aan het onderzoek voor dit boek. Archiefonderzoek, briefwisselingen en interviews met Britten, Nederlanders en ook met Duitsers vormden de basis voor dit verhaal, waarin werkelijkheid en fictie door elkaar lopen. Daarom heet het een roman, hoewel een groot deel van de verhalen waar gebeurd is.

De hoofdfiguur in het boek wordt gevormd door Henry McAlister. Zijn verhaal is gebaseerd op de belevenissen van Henry McAnelly, (nu bekend als Airborne Battle Guide in Oosterbeek) tijdens de Slag om Arnhem, zijn krijgsgevangenschap en zijn terugkeer naar Engeland.

Daarnaast worden enkele tientallen personen ten tonele gevoerd, waarvan de lotgevallen worden beschreven. Een aantal van deze "hoofdrolspelers" zijn mensen die werkelijk hebben bestaan of zelfs nog leven en die ook met hun eigen naam worden aangeduid, zoals Dr.Lipmann Kessel, Generaal Heinz Harmel en Dr.Egon Skalka. Andere personen hebben wel bestaan, maar hebben een andere naam gekregen. Bovendien heeft de auteur een aantal fictieve karakters ingevoerd.

In korte hoofdstukken worden de lotgevallen van de personen beschreven, waardoor we een steeds wisselend beeld van de strijd krijgen. Door zelf zoveel mogelijk plaatsen waar de Slag om Arnhem zich afspeelde te bezoeken, is de auteur erin geslaagd een belangrijk deel van de verhalen op de juiste plaats te laten spelen en die topografisch zeer beeldend te beschrijven.

Sommige (amateur-)historici zullen bezwaar maken tegen de vermenging van werkelijkheid en fantasie, omdat niet alles wat wordt beschreven waar is gebeurd en en omdat zeker de dialogen tussen de personen zijn gereconstrueerd.

De verdienste van het boek ligt echter vooral in de beeldende manier waarop de auteur de sfeer in die dagen, zowel aan Britse, Nederlandse als aan Duitse zijde, weet te tekenen, evenals de emoties van de hoofdpersonen.

Edward Monroe-Jones toont opnieuw aan dat geschiedschrijving van de oorlog niet alleen moet bestaan uit kille feiten, maar dat de oorlog ook een menselijk gezicht heeft.

"Before I Sleep", dat 328 pagina's telt, verscheen bij Sidgwick & Jackson in Londen en kost £ 15.